

Zec – (*Lepus europaeus* P.)

Zec (običan, poljski) – (*Lepus europaeus* P.)

Red glodari (*Rodentia*)

Podred dvozubci (*Lagomorpha*)

Porodica zečevi (*Leporidae*)

Rod zečevi (*Lepus*)

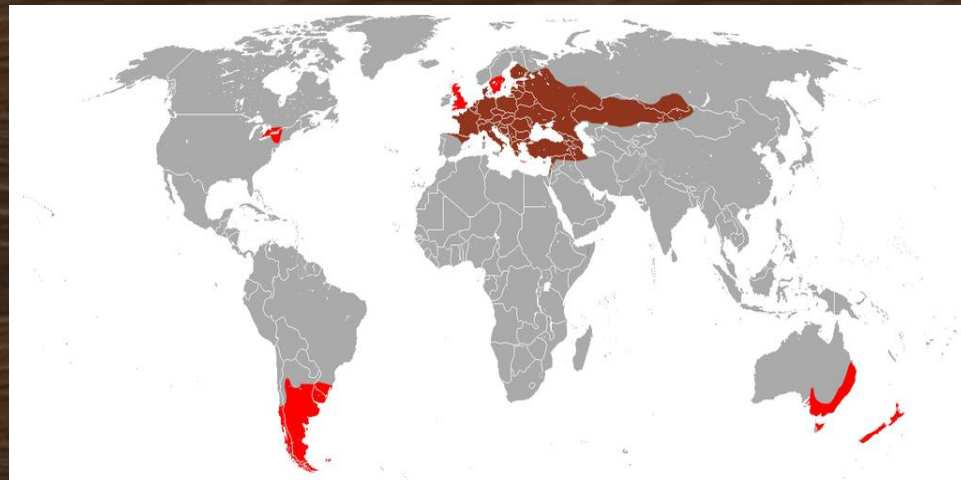
Vrsta zec (*Lepus europaeus* P.)

- Prema Zakonu o divljači i lovstvu spada u sitnu divljač zaštićenu lovostajem.
- Mužjak – **zec**,
- Odrasla ženka – **zečica**,
- Mladi – **zečići**,

Rasprostranjenost i stanište

- Zbog velike prilagodljivosti zec naseljava vrlo raznovrsna staništa
- Ima više različitih podvrsta, nastanjuje svih pet kontinenata, a “naš” je rasprostranjen u području cele Evrope, od Atlantika do Urala, od Grčke do Švedske.
- U Srbiji je zastupljen svuda, a posebno veliku brojnost ima u lovištima Vojvodine
- Najbolje stanište zeca nalaze se na manjim nadmorskim visinama (50-250 m), u ravničarskim predelima na toplim, oceditim i plodnim zemljištima
- Tipična je poljska (stepska) životinja i odgovara mu suvo toplo i ocedito tlo, a u manjem broju se pojavljuje u šumi.

Izgled i građa tela

- Zečje telo je čvrsto i zbijeno, a noge duge, posebno zadnje koje su puno duže i snažnije, i omogućuju mu nagle skokove s loge i brzi beg. Dužina tela je oko 65 cm, a rep je dug 10 cm
- Telo zeca pokriveno je gustom vunastom dlakom sivo-smeđe boje po gornjim delovima trupa, dok je po trbuhu prljavo bele boje. Rep je s gornje strane crn, a s donje prljavo bele boje. Kod mladih zečeva se na čelu pojavljuje lisa bele boje, koja nestaje u starosti od 2 meseca. Oči su izrazito krupne i smeđe boje. Uši su duže od glave, na vrhovima crne, a služe kao osetilo sluha i kao organ za rashlađivanje. Vid mu je slabo razvijen, dok su sluh i njuh odlično razvijeni.
- Na gornjoj usni se nalaze taktilne dlake “brkovi” kojima se posebno noću služi kao osetilom za opip prilikom kretanja i traženja hrane.
- Telesna masa je zavisna od specifičnosti biotopa i prehrane i kreće se od 3 do 6 kg.
- Kod zeca nije izražen polni dimorfizam i razlike se vide pregledom polnog organa i eventualno opuštenim trbuhom u visoko gravidne ženke.

Ishrana

- Tokom godine jede razne zeljaste biljke, trave, mlado žito, lucerku, detelinu, repu, kupus, kelj, pasulj i grašak. Vodu uglavnom namiruje iz zeljastih biljaka, a leti (ako je velika suša) zna praviti velike štete na povrtnjacima i glođući repu, šargarepu ili lubenice. Zimi hranidbene potrebe uglavnom podmiruje suvim travama i drugom vegetacijom, a vodu podmiruje glođući zaostalo voće, repu, šibljje, a ponekad i glođući mlade voćke gde zna napraviti vrlo veliku štetu (primoran da troši zube).
- Kod zeca se pojavljuje neobična pojava u obliku dve vrste fecesa. Dnevni feces je tvrd i formirani sadržaj je tankog creva, a noćni feces je mekan i bogat hranjivim materijama, a posebno B vitaminom kojeg zec neposredno nakon defeciranja ponovno proždire, a ta pojava se naziva koprofagija.

Razmnožavanje

- Zečevi se pare gotovo cele godine, za blage zime prvo parenje počinje u 1-2 mesecu, graviditet traje 42-44 dana i u okotu bude od 1-5 zečića. Samom činu parenja prethodni ljubavna igra koja može prerasti i u borbu, ako ženka nije spremna za oplodnju. Najčešće se koti 3-5 puta, a pri tome su 2 i 3 leglo najbrojnije. Ženka ne pravi gnezdo, već mlade koti odvojeno kako bi ih sačuvala od predatora, mladi se kote s dlakom i vide odmah. Nakon što posisaju kolostrum zečica ih ne obilazi 3-5 dana, a nakon toga ih doji 2-3 puta dnevno.
- Mladi sisaju tri nedelje, kada postaju samostalni, a sa 6 meseci su polno zreli i ponekad se dogodi da mlada zečica iz prvog legla najesen na svet donese okot od 1-2 zečića. Kod zeca je poznata pojava superfetacije, a to je pojava da se gravidna ženka pre samog koćenja pari i oplođuje u drugom rogu materice, pa nema “praznog hoda”, i kada se okoti s prvim leglom praktično je već gravidna s drugim.

Životne navike

- Nije društvena životinja i živi samostalno, osim u vreme parenja.
- Aktivan je u večernjim satima i tokom noći sve do svitanja kada mu aktivnost prestaje.
- Zečevi dožive starost 10 do 12 godina iako su stari zečevi u prirodi vrlo retki, a najčešće je u jesenskom odstrelu od 50 - 60 % zečeva mlađih od jedne godine, 30 % između jedne i dve godine i oko 20 % starijih od dve godine.

HVALA NA PAŽNJI!

